

Mist alt álit á føroyskum fullveldi

– Eg fara at mæla limunum í Føroya Arbeðarafelag, og øllum øðrum eisini, frá at atkvøða fyri føroyskum fullveldi við tí figgjarpolitikki, sum nú verður førður, sigur formaðurin í Føroya Arbeðarafelag



ÁKI BERTHOLDSEN

– Eg havi mist alt álit á einum føroyskum fullveldi.

Orðini eigur Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeðarafelag.

Sum eitt iskoyti til kjakið um føroyskt fullveldið, hava vit spurt formannin í landsins størsta fakfelag, um loysing frá Danmark er eitt mál, sum hornasteinurin í føroyskum búskapi, arbeiðarin, skal stuðla og, hvat hon annars heldur um tær politisku fyrrreikingarnar til fullveldið.

Og Ingeborg Vinther er púra avgjörd í sínum svari: – Nei, eg kann ikki taka undir við fullveldispolitikkinum, sum hann nú verður rikin.

Sostatt hvarð Ingeborg Vinther snarað 180 stig í hesum máli, tí tað er ongín loyna, at hon hevur verið heitur talsmaður fyri fullveldi í fleiri ár.

– Ja, tað er rætt, eg havi verið samført loysingarfólk í fleiri ár.

– Men gongdin hesa seinastu tíðina gevur mær onki annað val, uttan at venda fullveldispolitikkinum bakið.

Og hon leggur afturat, at hon fer hvørki at mæla sín um egnu limum í Føroya Arbeðarafelag, ella nokrum øðrum, til at atkvøða fyri fullveldinum, sum støðan er í løtuni.

Ein vælgeð yvirstætt

Tað er ikki Hvíta Bók, sum hevur fingið Ingeborg

Vinther at broyta støðu.

Hon sigur, at tað er eina og aleina tann førði figgjarpolitikkurin, sum ger, at hon nú vendir fullveldispolitikkinum bakið.

– Eg kann ikki goðtaka, at livistøðið hjá mínum limum, teimum lágløntu arbeiðarunum, skal lækka fyri at betala fyri fullveldið.

– Tí tað er nevniliga hetta, sum er við at henda.

– Tann figgjarpolitikkur, sum verður førður, tænar einans endamálið.

– Og tað er at skapa eina litla, men fullfeita føroyska yvirstætt.

– Og so skal skal tann stóra, láglønta undirstættin bara tæna einum einasta endamáli.

Hon skal arbeiða og halda hjólanum í gongd fyri at figgja fullveldið fyri hesa somu yvirstætt.

– Tí tað gongur sjón fyri søgn, at tað eru tey lægstløntu, sum skulu skerjast enn meiri fyri at vit kunnu fáa ráð til at figgja fullveldið hjá teirri litlu yvirstættini.

Ingeborg Vinther hugsar m.a. um lonarhækingarnar, sum politikkarnar góvu sær sjálvum, umframta aðrar stórar lonarhækingar, sum tey vølløntu hava fingið.

– Samstundis fáa tey lægstløntu javnan og savnan at vita, at tey mugu ikki verða ov krevjandi í sínum lonarkrøvum, tí so kollrenna tey samfelagið.

– Vit hava ikki so frægt sum ráð til at betala teimum gomlu eina virðiliga pensjón.

– Nei, so skal støttarmunurin heldur varveitast, líka til føroyingum kemur á gravarbakkan við eini pensjónsskipan, har tey, sum hava eina góða lön, eisini skulu fáa eina feita pensjón.

– Og so kunnu tey lágløntu fáa nokur oyru til sína pensjón úr einum almennum fátækrakassa.

Sparingar og skerjingar

Ingeborg Vinther sigur, at hon kann ikki koma til aðra niðurstøðu, eftir at hava eygleitt figgjarpolitikkinn hetta seinastu hjálvtannað

árið.

– Samgongan hevði ikki sitið meiri enn tveir mánaðir, tá ið heimaroktin varð skorin inn á bein.

– Somuleiðis er heilsuverkið so niðurpínt, at tað virkar ikki, og sjálvst læknarnir hóttu við at rýma, tí teir fáa so vónaligar sømdir í Føroyum.

– Samstundis verður arbeiðið við eini kravdari eftirlønarskipan, har øll skulu tvingast til at betala 10-15% av inntøkunum.

– Og seinast hava vit fingið at vita frá samgonguni, at samfelagið hevur

– Ingeborg Vinther hevur verið loysingarfólk í nógv ár, men hevur nú vent fullveldinum bakið. – Sum fakfelagsleiðari, við ábyrgd fyri fleiri túsund av teimum lægstløntu í landinum, kann eg undir ongum umstøðum mæla til at taka undir við einum slíkum fullveldis politikki, sigur formaðurin í Føroya Arbeðarafelag

Mynd: Jens Kristian Vang

ikkir ráð til at betala teimum lægstløntu, teimum sum fáa tímaløn, dagpengar frá fyrsta sjúkradeigi.

– Hetta hevði kostað landskassanum 10 milliónir.

Ingeborg Vinther spyr, hvussu kunnu vit tosa um føroyskt fullveldi, tá ið vit ikki hava ráð til at betala verkafólki 10 milliónir so at tey í minsta lagi eru javntsett við tey alment løntu.

– Allar hesar sparingar og skerjingar siga mær so mikið, at tað eru tey lágløntu í landinum, tað meingiga verkafólkið, tey gomlu, tey sjúku og tey veikastu,

sum, skulu figgja fullveldið.

Ingeborg Vinther sigur, at hon ætlar sær ikki at stuðla einum slíkum fullveldispolitikki undir nokrum umstøðum.

– Eg kann heilt einalt ikki taka undir við einum fullveldi, har tey gomlu og sjúku ikki fáa tað røkt, tey hava brúk fyri.

– Tí so asosialum politikki, sum førður hevur verið hetta valskleiðið, skal ein leita leingi eftir

– Og eg má bara spyrja, hvat verður tað næsta, nú ætlanin er at seta kravda eftirlønarskipan í verk so at fólkapensjónin kann verða tikin av figgjarlóginum?

– Verður tað næsta, at eisini avlamispensjónin verður tikin av figgjarlóginum, so at vit fáa ordiliga amerikanska støðu í Føroyum, har hvør setar sær og sínum og onki leggur í hini???

Tjóðveldið eitt vónbrot

Ingeborg Vinther dykir ikki fyri, at størsta vónbrotið í hesi samgonguni er leikluturin hjá tjóðveldisflokkinum.

– Tað tykist sum um hann hevur slept øllum sínum sosialu hugsjónum uppá fjall fyri fullveldisætlanini.

– Eitt dømi er, at tjóðveldisflokkurin nú hevur slept tí samhaldsfasta eftirlønargrunninum og er lopin beint í føvningin á fólka flokkinum.

– Ístaðin fyri at tvíhalda um tann samhaldsfasta, har øll fáa líka, arbeiðir tjóðveldisflokkurin nú virkin fyri at seta eina fólkatrygging á stovn, sum staðfestir støttarmunin í Føroyum heilt upp í ellisárin.

– Nei, fólka flokkurin hevur aldrið havt tað so gott sum hann hevur nú saman við tjóðveldisflokkinum, tí tann politikkurin, sum verður førður á sosiala økinum er so borgarligur, sum hann kann verða. Og sum fakfelagsleiðari, við ábyrgd fyri fleiri túsund av teimum lægstløntu í landinum, kann eg undir ongum umstøðum mæla til at taka undir við einum slíkum politikki, sigur Ingeborg Vinther.

Fakfeløg á fund um Hvítubók

Upplýsingarferðin um Hvítu bók og fullveldisætlanina heldur fram

ÁKI BERTHOLDSEN

Umboð fyri landsstyrið hava seinastu dagarnir ferðast kring landið og hildið almennir fundir um Hvítubók. Higartil hava fundir verið á Sandi, í Vágum í Vági og á Tvøroyri.

Undirtøkan nógva staðni hevur verið góð, men misjavn er við spurningum, í hvussu so er teimum heilt atfinngarsomu.

Tað skerst ikki burtur, at

sumt av tí, sum stendur í bókini er í so turrligur lestur. Í hvussu so er fundurin í Vági var tyðiliga merktur av, at tann turrligi parturin um fyrirsitingina og tey tey formligu viðurskiptini ímillum Føroyar og Danmark, tók í so drúga tíð.

Tí tað tók næstan tveir heilar tímar, áðrenn vit komu til tann figgjarliga partin, sum hevur størstan áhugan og tá vóru fólk

longu farin at troystast. Tilsamans vardi fundurin í næstan hálvan fjórða tíma.

Í næstu viku heldur fundarferðin fram.

Men Landsstyrið gevst ikki so.

Tí umframta almennar fundir, er eisini ætlanin at hava fundir fyri innbódnunum at kunna um Hvítu Bók.

Mikudagin hevur Landsstyrið bjóðað øllum fakfel-

øgnum til fundar í hølunum hjá Føroya Arbeðarafelag.

Har er ætlanin at kunna um Hvítu bók og fullveldisætlanina, sum tað stendur í innbjóðingini. Á fundinum fara umboð fyri landsstyrið at greiða frá niðurstøðunum í bókini. Men sum á almennu fundunum, verður eisini høvi hjá fakfelagsfólki at seta spurningar og at koma við viðmerkingum.